Toelichting op BIBOB-beleidslijn vergunningen Zeewolde 2007

Doel van de Wet BIBOB
De Wet BIBOB geeft bestuursorganen de mogelijkheid zich te beschermen tegen het risico dat zij ongewild criminele activiteiten faciliteren. Bestuursorganen verlenen immers vergunningen (en verstrekken subsidies) aan burgers en bedrijven. De praktijk heeft uitgewezen dat deze vergunningen (of subsidies) soms worden misbruikt voor het ontplooien van criminele activiteiten, of om uit criminele activiteiten verkregen voordelen te benutten.

De weigerings- of intrekkingsgrond van de Wet BIBOB
De Wet BIBOB geeft bestuursorganen een instrument in handen om zich tegen bovengenoemd risico te beschermen, namelijk een extra weigerings- en/of intrekkingsgrond op grond waarvan vergunningen (of subsidies) kunnen worden geweigerd of ingetrokken op grond van artikel 3 Wet BIBOB.

In de Wet BIBOB is bepaald dat aan Bureau BIBOB een advies gevraagd kan worden om in een concreet geval te beoordelen, of er sprake is van voornoemd gevaar. Bestuursorganen kunnen zelf bepalen op welke wijze zij gebruik wensen te maken van de mogelijkheden van de Wet BIBOB.

Reikwijdte Wet BIBOB
De Wet BIBOB is van toepassing op de aanvraag- en intrekkingprocedure van vergunningen en subsidies en kan worden toegepast bij overheidsopdrachten. Niet alle vergunningen vallen onder de Wet BIBOB, het gaat om de vergunningaanvragen voor de sectoren; horeca, sexinrichtingen, coffeeshops, transportsector (personen- en goederenvervoer), bouw, woningcorporaties (verkoop onroerend goed aan particulieren), milieu en opiumverloven.
Voor de subsidies geldt, dat in de regeling zelf moet zijn opgenomen dat op de aanvraag of intrekking de Wet BIBOB van toepassing is. Naast de limitatief in de wet opgesomde vergunningen en de bij regeling aan te wijzen subsidies is de Wet BIBOB ook van toepassing op overheidsopdrachten, waarbij bestuursorganen als contractpartij optreden, voor zover het gaat om de sectoren bouw, milieu en ICT. Het kan namelijk voorkomen, dat de opdrachtnemer met behulp van de overheidsopdracht criminele activiteiten wil ontplooien of aan uit criminele activiteiten verkregen middelen een legale status wil verlenen (witwassen).

Bij de aanbestedingsprocedures wordt aangesloten bij de Europese richtlijnen en kan met behulp van het BIBOB-instrumentarium nadere invulling worden gegeven aan de daarin vermelde weigeringsgronden.

Vergunningen
In deze beleidslijn wordt aangegeven hoe het gemeentebestuur van Zeewolde de Wet BIBOB zal toepassen en in welke gevallen een advies aan het landelijk Bureau BIBOB zal worden gevraagd. In deze beleidslijn gaat het om vergunningen voor de branches horeca, seksinrichting en speelautomatenhallen:

1. horeca: exploitatievergunning op grond van de APV en de vergunning op grond van de Drank- en Horecawet;
2. seksinrichtingen behoeven een exploitatievergunning op grond van de APV;
3. speelautomatenhallen; vergunning in het kader van artikel 30c, eerste lid, onderdeel c, van de Wet op de kansspelen (Wok).

Vergunningen voor overige branches kunnen ook worden getoetst op basis van deze richtlijn. Het gaat hierbij om bijzondere gevallen waarbij aanleiding bestaat voor het vermoeden, dat de beschikking mede zou kunnen worden gebruikt om uit gepleegde strafbare feiten verkregen of nog te verkrijgen op geld waardeerbare voordelen te benutten of strafbare feiten te plegen.

Subsidiariteit en proportionaliteitsbeginsel
Volgens de Memorie van Toelichting zijn de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit belangrijke uitgangspunten van de wet. Het bestuursorgaan bekijkt eerst of er geen bestaande weigeringsgronden zijn zoals genoemd in de APV en de Drank- en Horecawet. Deze bestaande weigeringsgronden hebben namelijk ook betrekking op de integriteit van de vergunningaanvrager dan wel –houder. Te denken valt bijvoorbeeld aan de eis 'niet in enig opzicht van slecht levensgedrag te zijn', of de eisen genoemd in het 'Besluit eisen zedelijk gedrag', behorend bij de Drank- en Horecawet. Op de tweede plaats dient het bestuursorgaan te onderzoeken of hij niet zelfstandig de Wet BIBOB kan toepassen. Dit onderzoek vindt plaats met behulp van de in artikel 30 van de Wet BIBOB omschreven aanvraagformulieren (vragenlijst). Hierin wordt onder meer gevraagd wie de leidinggevenden dan wel vermogensverschaffers van betrokkene(n) zijn en wie de eventuele onderaannemer is en wat de wijze van financiering is. Indien er vanuit het bestuursorgaan een adviesaanvraag aan het Bureau BIBOB volgt, dienen al deze personen er derhalve rekening mee te houden dat zij onderworpen kunnen worden aan een BIBOB-onderzoek.

Algemene beleidsindicatoren Zeewolde
In Zeewolde komt jaarlijks een belangrijk aantal vergunningaanvragen binnen en wordt ook een groot aantal vergunningen verleend. Om praktische redenen is derhalve van belang, bij de boordeling al dan niet een vergunning te verlenen of in te trekken, een onderscheid te maken tussen een 'lichte toets' en een 'diepgaande toets'. Met een lichte toets wordt een globaal onderzoek van de antwoorden op de vragen en van de overgelegde bescheiden bedoeld. Komt daaruit iets opvallend naar voren, bijvoorbeeld een merkwaardige financiering, dan kunnen de bescheiden nauwkeuriger gecheckt worden. Dit is de diepgaande toets.

De beleidslijn is om:
1. bij alle aanvragen de aangeleverde gegevens (bescheiden, inclusief vragenlijst) over financiering en bedrijfsactiviteiten globaal te bekijken (lichte toets);

2. als er naar aanleiding van de antwoorden op de vragenlijst en op basis van de bescheiden nog vragen zijn, dan een diepgaande toets uit te voeren;
3. het onder 1 en 2 gestelde achterwege te laten, behoudens het hierna onder 4 of 5 gestelde van toepassing is, ingeval een aanvrager bedoelde vragenlijst reeds voor dat bedrijf heeft ingevuld en vanaf de datum van invullen zich geen wijzigingen (bijvoorbeeld exploitatievorm, financiering) hebben voorgedaan;
4. bij inrichtingen die op grond van de APV of artikel 13b Opiumwet zijn gesloten in principe een diepgaande toets uit te voeren;
5. in de gevallen waarin de Officier van Justitie het gemeentebestuur adviseert om in geval van een bepaalde aanvraag een advies aan het landelijk Bureau BIBOB aan te vragen, in principe een diepgaande toets uit te voeren.

Het onderzoek door het landelijk Bureau BIBOB
Het landelijk Bureau BIBOB zal, als er een advies is gevraagd, een nader onderzoek instellen en een advies uitbrengen over de mate van gevaar, als bedoeld in artikel 3 Wet BIBOB. Het landelijk Bureau valt onder het ministerie van Justitie en heeft inzage in een aantal openbare en gesloten bronnen (bijvoorbeeld de belastingdienst, de politieregisters, de IND, etc.) en kan hierdoor een diepgaander onderzoek verrichten dan het bestuursorgaan.

Wanneer adviesaanvraag aan Bureau BIBOB
In de volgende gevallen zal een adviesaanvraag aan het landelijk Bureau BIBOB worden gevraagd:

a. als na de diepgaande toets vragen blijven bestaan over de bedrijfsstructuur;
b. als na de diepgaande toets vragen blijven bestaan over de financiering van het bedrijf
c. als na de diepgaande toets vragen blijven bestaan over omstandigheden in de persoon van de aanvrager, financier van de onderneming of de eigenaar van het pand waarin de onderneming is gevestigd;
d. de Officier van Justitie het gemeentebestuur adviseert om in geval van een bepaalde aanvraag een advies aan het landelijk Bureau BIBOB aan te vragen.

Welke personen en bedrijven worden in het onderzoek betrokken
Uiteraard wordt de betrokkene, in dit geval de aanvrager van de vergunning zelf onderzocht. Daarnaast wordt onderzocht of deze misschien een relatie heeft tot strafbare feiten als bedoeld in de Wet BIBOB. Dit betekent, dat ook andere personen kunnen worden betrokken in het onderzoek. In artikel 3 van de wet is bepaald, dat betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten als die feiten door een ander gepleegd zijn en deze personen

1. direct of indirect leiding geeft of heeft gegeven aan betrokkene, dan wel
2. zeggenschap over heeft dan wel heeft gehad over betrokkene, dan wel
3. vermogen verschaft dan wel heeft verschaft aan betrokkene, dan wel

4. in een zakelijk samenwerkingsverband tot hem staat.

Deze andere personen kunnen dus ook worden betrokken in het onderzoek.

Het bestuursorgaan heeft (nieuwe) aanvraagformulieren voor vergunningen die hier worden bedoeld, waarin de vragen, die genoemd worden in artikel 30 Wet BIBOB, zijn opgenomen. Hierin wordt onder meer gevraagd wie de leidinggevenden dan wel vermogensverschaffers van betrokkene zijn en wie de eventuele onderaannemer is en wat de wijze van financiering is. Al deze personen moeten er derhalve rekening mee houden dat zij onderworpen kunnen worden aan een BIBOB onderzoek.

Een toetsing aan de Wet BIBOB met behulp van een advies geldt in beginsel als een uiterste middel om de integriteit van een betrokken (rechts)persoon te controleren. Het betekent een zware inbreuk op de privacy en er dient voldaan te zijn aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit. Het bevoegd gezag zal eerst gebruik dienen te maken van de eigen instrumenten (wetgeving en informatiebronnen).

Zeewolde, 13 november 2007
De burgemeester van Zeewolde,

G.J. Gorter

Het college van burgemeester en wethouders van Zeewolde,

secretaris,	burgemeester,
R.C. van Nunspeet	G.J. Gorter